

Kertomus v. 1924 tehdyistä kaivauksista Pienellä linnanpihalla
Sune Maconi

(Alkuperäinen kaivauskertomus: Olavinlinnaa koskevat asiakirjat vuosilta 1919-26, signa 00316. Kertomuksen mukana on kaksi valokuvaa, sign. 00317 ja 00318)

" Toimikunnan määräyksestä 16 p:ltä heinäkuuta 1924 ja sen myöntämällä 3000 mk:n määrärahalla tehtiin vuosikorjauksien yhteydessä tänä vuonna Pyhän Olavinlinnassa seuraavat kaivaustyöt:

1) Linnan pikkupihassa ~~6107~~

Vuonna 1723 Grundelin tekemän vanhan piirustuksen mukaan näkyy linnanpihan eteläosassa 2 huonetta. Kuin sitä paitsi muurin (a) ja holvin(b) jäännökset sekä ikkunansyvennykset täällä näkyvät, on otaksuttavaa, että aatelislinnaa tällä puolella on käytetty asuntona ja sisältänyt kellarikerroksen sekä 2 asuinkerrosta. Saadaksemme tästä varmuutta aloitettiin tutkimukset täällä.

Kaivauksissa esiintyi ensiksi (ks. oheenliitetyt valokuvat) väliseinä (e-f), joka oli nykyistä maanpintaa lähinnä ja sen jälkeen itse rakennuksen ulkoseinä(c-d) linnan pihan puolella. Työn kuluessa tuli esiin 2 pylväsjalustaa, toinen(i) ruotsalaiselta- ja toinen(g-h) venäläiseltä rakennusajalta. Väliseinä(e-f) korotettiin 20 cm, ulkomuuria(c-d) 50 cm ja ruotsalaista pylväsjalustaa 1 metrillä, jotta päästiin nykyiseen pihan pintaan, mikä työ tehtiin toimikunnan myöntymyksellä. Viimeiksi tuli esille v. 1815 tehdyn venäläisen siltapilarin jalusta,

joka oli huonosti rakennettu käyttämällä runsaasti sideainetta. Laastia oli 45 cm paksuina harkkoina sisältämättä ollenkaan kiviä. Kaivauksissa voitiin ainoastaan osa (g-h) säilyttää ennallaan. Ruotsalaiset muurit olivat vielä hyvässä kunnossa ja voitiin sen takia ilman muuta korottaa. Pikku pihan todellinen korkeus huomattiin olevan 50 cm nykyisen alapuolella ja oli sen mukaan kuin voitiin havaita kivitetty harmaakivilaatoilla.

Tutkimuksia jatkettaessa 80 cm syvyyteen tuli esille jyrkeviä, pyöreitä hirsiä, noin 45-50 cm läpimitaltaan. Tämä paksuus näyttää toistaiseksi käsittämättömältä, koska jännemitta on ainoastaan muutamia metrejä. Joka tapauksessa osoittavat nämä yhdensuuntaiset hirret permannon olemassaoloa. Pylväänjalusta (i) on samassa linjassa kirkkosalin- ja linnanherrojen asunnon sisäänkäytävien kanssa. Alimpana 1,2 metrin syvyydellä oli vanhin lankkulattia 3" paksuinen. Aineoli täysin lahonnut. Vanhat lattialankut lepäsivät savensekaisella sorakerroksella, jonka paksuus vaihteli 40-70 cm välillä ja tämän alla mahtava savikerros. Täällä kaivettiin vielä 2 metriä tapaamatta pohjaa.

Kaikki kaivettu maa seulottiin ja löydettiin siitä fajanssi- ja posliinivastien, - lautasien, - kuppien-, ikkunalasien-, liitupiippujen, pullojen -, ym. palasia. Sitäpaitsi otettiin talteen ulkolukko, kuparinen muotti, renkaita, käsikoukkuja, nauvoja, kuulia, ikkunavahvisteita, saranoita sekä 2 kuparirahaa v. 1735 ja 1742 ym. Mullasta löydettiin puolityynyriä kaikenlaista eläintenluita.

Tutkimuksien jälkeen piha täytettiin ja pantiin kuntoon.

2) Paikallisadjutantint kerroksen kellareissa

kaivettiin esille 3 tuumainen lahonnut lankkulattia, joka oli 40 cm maanpinnan alapuolella. Kaikki multa kuljetettiin pois ja tehtiin uusi hyvin eristetty ja tervattu permanto. Maa seulottiin löytämättä siitä muuta kuin ruumisarkun käsikahva.

3) Ison linnanpihan eteläisessä pikkupatterissa

etsittiin tiiliholvia venäläisen piirustuksen mukaan vuodelta 1826. Nämä ovat kaikista päättäen luhistuneet ja välihuoneet täyttyneet soralla ja tiilellä. 1 metrin syvyydeltä löydettiin väliseinä luonnollisesta kivistä. Tutkittua pinta-alaa oli 6 m² ja kaivettiin se 3 metrin syvyyteen. Mitään muinaisesineitä ei löytynyt.

Löydöt sisältävä laatikko lähetettiin kansallismuseolle lokakuun puolivälissä.

Kaivauksien tulokset siis osoittavat, että varsinkin aatelislinnan eteläistä osaa on käytetty 1700- luvun alkupuolella."

Työpiirustus

Pieni linnanpiha, eteläpuoli

Mk 1/50

